

**ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSÁNAK HIVATALA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE**

Az alapvető jogok biztosának és
a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettesének

KÖZÖS JELENTÉSE

az AJB-3645/2023. számú ügyben
a hatóság érdemi válaszadásának késedelmével összefüggésben

Előadó: dr. Szecskó-Tóth Zsuzsa

Érintett szerv: Újfehértó Város Jegyzője

2023.

**Az alapvető jogok biztosának és a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó
helyettesének közös jelentése
az AJB-3645/2023. számú ügyben**

Előadó: dr. Szecskó-Tóth Zsuzsa

Az eljárás megindítása

Panaszos beadványában azt sérelmezte, hogy az otthona közelében lévő épületben hétvégenként megrendezésre kerülő zenés összejövetelek zavaró hatása miatt hiába kért a tavalyi év során segítséget Újfehértó Város Jegyzőjétől (a továbbiakban: Jegyző).

A panasz alapján felmerült a jogállamiság elve és az abból fakadó jogbiztonság követelménye, a petíciós jog, a tisztességes eljáráshoz, valamint az egészséges környezethez való alapjog sérelmének, illetve közvetlen veszélyének a gyanúja, ezért vizsgálatot indítottunk. Ennek során az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 21. § (1) bekezdés a) pontja alapján tájékoztatást kértünk a Jegyzőtől.

Az érintett alapvető jogok

- A jogállamiság elvéből fakadó jogbiztonság követelménye: *„Magyarország független, demokratikus jogállam.”* [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés];
- A tisztességes eljáráshoz való jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”* [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés];
- Petíciós jog: *„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.”* [Alaptörvény XXV. cikk];
- Az egészséges környezethez való jog *„Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.”* [Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdés];
- A testi és lelki egészséghez való jog *„Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”* [Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés].

Az alkalmazott jogszabályok

- Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.);
- A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény (a továbbiakban: Pkbt.);
- A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Zr.);

- A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Kertv.);
- A kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 210/2009. (IX. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Ker.kr.);
- A zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló 23/2011. (III. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendezvény kr.).

A megállapított tényállás

Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalához 2023 szeptemberében benyújtott beadvány szerint a Panaszos otthonának közelében álló épületben korábban zenés szórakozóhely működött, de azt egy ideje bezárták. A hivatalos bezárást követően is gyakoriak ott az összejövetelek, amelyek rendszerint hétfői napokon az esti, éjjeli órákban fordulnak elő. Ezek az alkalmakon egyszerre több tucat vendég szokott jelen lenni, jellemzője a hangos zeneszolgáltatás és a vendégek környéken élőket zavaró viselkedése is. Panaszos több ízben kérte már a rendőrség segítségét, illetve 2022. május 29-én kelt kérelemmel a Jegyzőhöz is fordult, amelyben annak vizsgálatát kérte, hogy a jogszabályok betartásával történne-e az összejövetelek. Panaszában előadta azt is, hogy az ő meglátása szerint nem csupán családi, baráti összejövetelekről van szó. Sétélmezte, hogy a polgármesteri hivattól szóbeli érdeklődésére csupán annyi választ kapott, hogy az ügy nehéz megítélésű, mivel magánrendezvényekről van szó.

Az ügy pontos hátterének megismerése érdekében tájékoztatást kértünk a Jegyzőtől arra vonatkozóan, milyen eljárások vannak folyamatban, illetve zajlottak le a beadványban sérelmezettekkel kapcsolatban, továbbá milyen hatósági intézkedésekre került esetleg sor. A Jegyző 2023 novemberében megküldött válaszában ismertette, hogy az érintett ingatlanon nem működik bejelentett kereskedelmi, szolgáltatói, illetve vendéglátói tevékenység. A tulajdonos 2022. júliusi nyilatkozata szerint az épületet alkalmanként adják bérbe, általában hétfőgére. A megtartott rendezvények célja igen változó, családi, magánjellegű, zártkörű összejövetelek a jellemzőek. Az épület befogadóképessége mintegy 40 fő, a rendezvények lebonyolítása a mindenkori bérlő felelőssége. Az épület nyílászáróit lecserélték, azok nyitva tartása nem indokolt a rendezvények alatt, mert klimatizáltak a helyiségek. A tulajdonoshoz nem érkeztek lakossági panaszok a zavaró mértékű zaj miatt. Az érintett ingatlan az ingatlan-nyilvántartás szerint kivett lakóház, udvar, üzlet, a tetőtér pedig presszó, játéktér, drinkbár.

A Jegyző a fentiek és az általa hivatkozott vonatkozó jogszabályok¹ alapján arra a megállapításra jutott, hogy zajvédelmi hatóságként magán- és családi rendezvények által okozott zaj tekintetében hatáskörének hiányában nem tud eljárni. Panaszost 2023. november 6-án kelt levelében arról tájékoztatta, hogy panaszának kivizsgálása jelenleg is folyamatban van, a teljes körű kivizsgálás érdekében az eljárás során más hatóságokkal történő egyeztetésekre már sor került, illetve ilyen egyeztetések még folyamatban vannak.

¹ Kertv., Zr., Rendezvény kr.

A vizsgálat megállapításai

1. A hatáskör tekintetében

Az Ajbt. 18. § (1) bekezdésének b) pontja szerint az alapvető jogok biztosához bárki fordulhat, ha megítélése szerint helyi önkormányzat tevékenysége vagy mulasztása a beadványt tevő személy alapvető jogát sérti vagy annak közvetlen veszélyével jár (együtt: visszásság), feltéve, hogy a rendelkezésre álló közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket – ide nem értve a közigazgatási pert – már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Jelen ügyben a Jegyző (államigazgatási) hatósági jogkörében eljárva hatóságnak minősül.

Az Ajbt. 28. § (1) bekezdése értelmében az alapvető jogok biztosa az általa lefolytatott vizsgálatról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket.

2. Az érintett alapvető jogok tekintetében

Az alapvető jogok biztosa egy adott társadalmi probléma mögött álló összefüggésrendszer feltárása során alapjogi érvek felsorakoztatásával és összevetésével tesz eleget az Alaptörvényben kapott mandátumának.

Az ombudsmani intézmény megalakulása óta az országgyűlési biztos következetesen, zsinórmértékként támaszkodott az Alkotmánybíróság alapvető jogállami garanciákkal és az alapjogok tartalmával kapcsolatos elvi megállapításaira, valamint – az ombudsmani jogvédelem speciális vonásainak megfelelően – alkalmazta az alapjog-korlátozás alkotmányosságát megítélni hivatott alapjogi tesztek.

Magyarország Alaptörvénye és az Ajbt. hatályba lépését követően is folytatni kívánjuk a fenti gyakorlatot, így míg az Alkotmánybíróság eltérő álláspontokat nem fogalmaz meg, eljárásunk során irányadónak tekintjük a testület eddigi megállapításait. Az Alkotmánybíróság a 22/2012. (V. 11.) AB határozatában arra mutatott rá, hogy „az előző Alkotmány és az Alaptörvény egyes rendelkezései tartalmi egyezősége esetén éppen nem a korábbi alkotmánybírósági döntésben megjelenő jogelvek átvételét, hanem azok figyelmen kívül hagyását kell indokolni”.

2.1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerint Magyarország *független demokratikus jogállam*. Az Alkotmánybíróság a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában rámutatott, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a *jogbiztonság*. Az Alkotmánybíróság szerint a jogbiztonság az állam kötelességévé teszi annak biztosítását, hogy a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogszabályok is világosak, egyértelműek, működésüket tekintve kiszámíthatóak és előre láthatóak legyenek a norma címzettjei számára. A jogbiztonság nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az állami és önkormányzati döntések jogszabályoknak való megfelelését is. Az irányadó alkotmánybírósági tézis szerint a jogállamiság elvéből adódó alapvető követelmény, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a *jog által megállapított működési rendben*, a jog által a polgárok számára

megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.² Ezért alapvetőek a jogbiztonság szempontjából az eljárási garanciák. Csak formalizált eljárás szabályainak követésével keletkezhet érvényes jogszabály, csak az eljárási normák betartásával működnek alkotmányosan a jogintézmények. Az Alkotmánybíróság döntéseiben felhívta a figyelmet, hogy a jogállamiságnak számos összetevője van, a jogállamiság elvéből fakadó egyik legfontosabb alapkövetelmény ugyanakkor éppen a közhatalom, a közigazgatás törvény alá rendeltsége: a közhatalommal rendelkező szervek a jog által megállapított működési rendben, a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki tevékenységüket.

A 72/1995. (XII. 15.) AB határozatában az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy „a jogbiztonságnak elengedhetetlen követelménye, hogy a jogalkalmazói magatartás – adott esetben: az államigazgatás és az önkormányzat döntési feladat- és hatáskörébe tartozó ügy törvényi szabályozás szerinti elintézésének időtartama – előre kiszámítható legyen. Az ügyfél közigazgatási határozathozatalra vonatkozó joga nem tehető függővé attól, hogy a közigazgatási szerv milyen időpontban hajlandó dönteni a hatáskörébe utalt ügyben. A közigazgatásnak ugyanis alkotmányos kötelessége, hogy hatáskörét gyakorolja, azaz illetékességi területén a hatáskörébe utalt ügyben az erre megszabott idő alatt érdemi döntést hozzon. [...] A hivatalból indult eljárások többsége is kihat számos állampolgárra. A hivatalból kiadott határozat ugyanis többnyire életet, testi épséget, egészséget véd, illetve biztonságot, jogvédelmet nyújt az ügyben érintett kisebb vagy nagyobb közösség számára. Akár kérelemre, akár hivatalból indul tehát az eljárás, a közigazgatási határozat előírt időben történő kiadása jogos méretű magán- és – közvetlenül vagy közvetve – közérdeket szolgál.”

2.2. *Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék.* Az Alkotmánybíróság szerint a tisztességes eljáráshoz való jog abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye.³ A jogállamiságnak és a tisztességes eljárás követelményének nem csak a szabályozási szinten, hanem a jogalkalmazó szervek mindennapi gyakorlatában is folyamatosan érvényesülnie kell. A közvetlen alkotmányi garanciák gazdaságossági és célszerűségi okokból, az eljárás egyszerűsítése vagy az időszerűség követelményének érvényesülése címén sem mellőzhetők.⁴

Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt alaptörvényi rendelkezés legfontosabb elemeit a következők szerint azonosította⁵: az alapjog alanya az ügyfél, a jog kötelezettje pedig a közigazgatási hatóság. Az alapjog rendeltetése, hogy ügyfélközpontú megközelítésben biztosítsa a közérdek és a szubjektív jogvédelem közötti egyensúlyt, az anyagi jog érvényesülését, végső fokon a hatóság jogszerű működését.

Az alapvető jogon belül fontos részjogosítvány az eljárás ésszerű határidőn belül történő befejezéséhez való jog. Az Alkotmánybíróság – mint arra a már hivatkozott 7/2019. (III. 20.) AB határozatban maga a testület utalt – megállapította számos olyan, az alapjog tartalmához tartozó részjogosítvány alapjogi jellegét, amelyek az ügyfelet helyezik

² Ld. 56/1991. (XI. 8.) AB határozat, ABH 1991, 454., 456.

³ Vö. 6/1998. (III. 11.) AB határozat és 14/2004. (V. 7.) AB határozat.

⁴ 11/1992. (III. 5.) AB határozat, 49/1998. (XI. 27.) AB határozat, 5/1999. (III. 31.) AB határozat

⁵ 3223/2018. (VII. 2.) AB határozatban és – ezzel egyezően – a 7/2019. (III. 20.) AB határozatban

középpontba, és amelyek érvényesítése, a vizsgálati típusú hatósági eljárás alaki és anyagi hatékonyságát (gyorsaságát, szakszerűségét, törvényességét), összességében jognak alárendeltségét hivatottak szolgálni. Ilyen az észszerű határidőben meghozott döntéshez való részjogosítvány is.

Ezen részjogosítvánnyal kapcsolatban az Alkotmánybíróság 5/2017. (III. 10.) AB határozata rögzítette azon elvi megközelítést, miszerint alkotmányossági kérdés, hogy a jogalkalmazó szervek a jogalkotó által meghatározott kötelezettségeiket teljesítsék, ideértve a határidők betartását. „A tisztességes hatósági eljáráshoz való joghoz hozzátartozik annak biztosítása, hogy a közigazgatási hatóságok a rájuk vonatkozó határidőket betartsák.”

A 25/2020. (XII. 2.) AB határozatában a testület kifejtette: „az észszerű határidőn belüli ügyintézéshez való jog, [...] nem konkrét, számszerűsített határidőt vagy határnapot ír elő a hatósági eljárást befejező döntésekre nézve, de nem is a törvényi határidőket hívja fel, hanem magas absztrakciós szinten teremt jogot mindenkinek arra, hogy ügyeit a hatóságok észszerű határidőn belül intézzék el, fejezzék be”. Ez a döntés kihangsúlyozta azt az elvi megközelítést, miszerint az alkotmányos védelmet élvező észszerű időn belüli ügyintézés és a törvényi eljárási határidő nem feltétlenül esik egybe.

A jogbiztonság követelményével, valamint a tisztességes eljáráshoz való joggal kapcsolatos tipikus visszásságok közé sorolható különösen az eljárások elhúzódása, a tényállás nem kellő mértékű tisztázása, a beadott kérelem, panasz érdemi vizsgálatának hiánya, vagy éppen az, ha a vizsgált szerv a kérelmet nem annak tartalma szerint bírálja el.

2.3. Az Alaptörvény XXV. cikke értelmében *mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez*. A petíciós jog tartalma alapján két fogalmi elemmel bír; nemcsak a kérelem, panasz, illetve javaslat benyújtását akár egyénileg akár kollektíven, hanem a közhatalmat gyakorló szerv válaszadását is tartalmazza, ami magával vonja, hogy az adott ügygel a válaszadó szervnek foglalkoznia kell.

Az Alkotmánybíróság értelmezésében mindenkinek joga van arra, hogy egyedül vagy másokkal együttesen írásban kérelmet vagy panaszt terjesszen elő azokhoz az illetékes állami szervekhez, amelyeknek a külön jogszabályok által megállapított egyik alapvető funkciója azok elbírálása és orvoslása.⁶

A petíciós jog az egyén oldaláról korlátlan, míg a közhatalom oldaláról egyrészt fennáll egy kötelezettség a válaszadásra vonatkozóan, másrészt mivel ügygel való foglalkozást jelent, így az adott szerv hatáskörébe kell tartoznia a válaszadásnak⁷.

2.4. Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése szerint *Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez*, emellett a XX. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. az Alkotmánybíróság a testi és lelki egészség kifejezést a WHO alkotmányában szereplő definícióval összhangban – a 43/2005. (XI. 14.) határozatában – olyan testi és szellemi állapotnak tekinti, „amely lehetővé teszi a társadalomban való minél hosszabb és testi-lelki gondoktól mentes életet”. Az egészséghez való jog szélesebb jelentéssel bír annál, minthogy csupán az egészségügyi ellátáshoz való jogra vonatkozzék, így magában foglalja az olyan intézkedések és körülmények alkotmányos

⁶ 987/B/1990. AB határozat

⁷ 141/B/1993. AB határozat

védelmét is, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy az egyén a társadalomban ténylegesen minél hosszabb ideig testi és lelki gondoktól mentes életet élhessen.⁸

Az Alkotmánybíróság az egészséges környezethez való jogot több határozatában is elsősorban intézményvédelmi kötelezettségként értelmezte, mely szerint alanyi jogok védelmét az államnak főként törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia. Az Alkotmánybíróság következetes értelmezése szerint: „A környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelezései teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia.” Kimondta továbbá azt is, hogy a környezethez való jog érvényesítése azt is megkívánja, hogy az „állam a preventív védelmi szabályoktól ne lépjen vissza a szankciókkal biztosított védelem felé. Ettől a követelménytől is csak elkerülhetetlen szükségesség esetén, és csak arányosan lehet eltérni.”⁹

Az egészséges környezethez való jog értelemszerűen felöleli az emberi élet és egészség zaj elleni védelmét is, így az alapjogból fakadó – fentebb idézett – követelményeket a zaj elleni védelem szabályozása tekintetében is érvényesíteni kell.

3. Az ügy érdemében

Panaszos 2022. májusi beadványában azt kérte, a Jegyző vizsgálja meg, szabályszerűen kerülnek-e megrendezésre az otthona közelében zajló hétfégi zenés összejövetelek. Beadványában említi, hogy azok zavaró mértékű zajterheléssel járnak és a vendégek közterületen való viselkedése is kifogásolható. Felvetette azt is, vajon a sérelmezett tevékenységek nem minősíthetők-e zenés szórakozóhely üzemeltetésnek, ugyanis ott korábban zenés szórakozóhely működött, de azt több szabálytalanság miatt bezáratták.

Véleményünk szerint a Panaszos beadványa hatósági ellenőrzés lefolytatására irányult, amelynek általános eljárásjogi szabályait az Ákr. tartalmazza. A 99. § szerint a hatóság – hatáskörének keretei között – ellenőrzi a jogszabályban foglalt rendelkezések betartását, valamint a végrehajtható döntésben foglaltak teljesítését.

Amennyiben a hatósági ellenőrzés során jogsértést tapasztal, több intézkedési lehetősége is van (megindítja az eljárást, vagy más, illetékes szerv eljárását kezdeményezi).¹⁰

A beadvány tekintetében alkalmazandó jogszabály a Pkbt. volt¹¹, amely rendelkezéseket tartalmazott az eljárási határidőre¹², az áttételre¹³ és a Panaszos, közérdekű

⁸ 3292/2017. (XI. 20.) AB határozat

⁹ 16/2015. (VI. 05.) AB határozat, 13/2018. (IX. 4.) AB határozat

¹⁰ Ákr. 101. § (1) Ha a hatóság a hatósági ellenőrzés során jogsértést tapasztal,

a) megindítja az eljárást, vagy

b) ha a feltárt jogsértés miatt az eljárás más szerv illetékességébe tartozik, annak eljárását kezdeményezi.

¹¹ Pkbt. 1. § (2) A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul, és elintézése nem tartozik más – így különösen bírósági, közigazgatási – eljárás hatálya alá. A panasz javaslatot is tartalmazhat.

(3) A közérdekű bejelentés olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

¹² Pkbt. 2. § (1) A panaszt és a közérdekű bejelentést – ha törvény eltérően nem rendelkezik – az eljárásra jogosult szervhez történő beérkezésétől számított harminc napon belül kell elbírálni.

bejelentő tájékoztatására¹⁴ vonatkozóan. (Megjegyezzük, hogy a Pkbt.-t 2023. július 24-ével a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény – Panasztv. – váltotta fel.)

Vizsgálatunk során megállapítottuk, hogy a Jegyző jelen ügyben helyesen ítélte meg, hogy kereskedelmi¹⁵, illetve zajvédelmi hatósági jogkörében lehet érintett, így a figyelembe veendő jogszabályok ténylegesen az általa hivatkozottak. Helyesen állapította meg azt is, hogy a Rendezvény kr. alkalmazása kizárt¹⁶ a sérelmezett összefüggésekre.

(2) Ha az elbírálást megalapozó vizsgálat előreláthatólag harminc napnál hosszabb ideig tart, erről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt – az elintézés várható időpontjának és a vizsgálat meghosszabbodása indokainak egyidejű közlésével – tájékoztatni kell.

¹⁵ Pkbt. 1. § (5) Ha a panaszt vagy a közérdekű bejelentést nem az eljárásra jogosult szervhez tették meg, a panaszt vagy a közérdekű bejelentést a beérkezésétől számított nyolc napon belül az eljárásra jogosult szervhez át kell tenni. Az áttételről a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt az áttétellel egyidejűleg értesíteni kell. Ha a közérdekű bejelentés jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslatot tartalmaz, azt a jogalkotói hatáskörrel rendelkező személynek vagy szervnek is meg kell küldeni.

¹⁴ Pkbt. 2. § (4) Az eljárásra jogosult szerv a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézésekor – a minősített adat, illetve törvény alapján üzleti, gazdasági vagy egyéb titoknak minősülő adat kivételével – a megtett intézkedésről vagy annak mellőzéséről – az indokok megjelölésével – a panaszost vagy a közérdekű bejelentőt haladéktalanul értesíti.

(5) Az írásbeli értesítés mellőzhető, ha a panasz vagy a közérdekű bejelentés elintézéséről a panaszost vagy közérdekű bejelentőt szóban tájékoztatták, aki a tájékoztatást tudomásul vette.

¹⁵ Kertv. 2. §-a szerint a törvény alkalmazásában:

13. kiskereskedelmi tevékenység: üzletszerű gazdasági tevékenység keretében termékek forgalmazása, vagyoni értékű jog értékesítése és az ezzel közvetlenül összefüggő szolgáltatások nyújtása a végső felhasználó részére, ideértve a vendéglátást is;

27. üzlet: kereskedelmi tevékenység folytatása céljából létesített vagy használt épület, illetve önálló rendeltetési egységet képező épületrész, helyiség, ideértve az elsődlegesen raktározás, tárolás célját szolgáló olyan épületet vagy épületrészt is, amelyben kereskedelmi tevékenységet folytatnak;

28. üzleten kívüli kereskedés: a kereskedő vagy a nevében, illetve javára eljáró személy által a termék forgalmazása céljából a vásárlónak – annak kifejezett kérése nélkül – a lakásán, munkahelyén vagy más tartózkodási helyén való felkeresésével vagy az e célból szervezett utazás vagy rendezvény alkalmával folytatott kiskereskedelmi tevékenység;

30. vendéglátás: kész- vagy helyben készített ételek, italok jellemzően helyben fogyasztás céljából történő forgalmazása, ideértve az azzal összefüggő szórakoztató és egyéb szolgáltató tevékenységet is;

3. § (1) bekezdése szerint a (3) bekezdés szerint vagy az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa alapján engedélyköteles kereskedelmi tevékenység kivételével az, aki Magyarország területén kereskedelmi tevékenységet kíván folytatni, köteles az erre irányuló szándékát a kereskedelmi hatóságnak bejelenteni.

5. § (1) A kereskedőnek rendelkeznie kell a forgalmazott termék – saját előállítású termék esetén a termékhez felhasznált nem saját előállítású termék – eredetét hitelt érdemlően igazoló bizonylattal. A kereskedő az ellenőrzést végző hatóság felhívására köteles az eredeti bizonylatokat, dokumentumokat öt napon belül bemutatni.

6. § (5) A kereskedelmi hatóság bejelentés alapján vagy hivatalból – a lakók egészséges életkörülményeinek és pihenéshez való jogának biztosítása érdekében – a külön jogszabályban meghatározott veszélyes mértékű zaj esetén az üzlet éjszakai (22 óra és 6 óra közötti) nyitva tartását korlátozhatja. A korlátozás keretében a kereskedelmi hatóság a jogsértő állapot megszüntetéséig kötelező éjszakai zárva tartási időszakot rendelhet el.

(7) Vendéglátó üzletben a vendégek szórakoztatására zeneszolgáltatás, műsoros előadás, táncrendezvény vagy egyéb szórakoztató szolgáltatás olyan módon nyújtható, illetve szervezhető, hogy az nem járhat a külön jogszabályban meghatározott veszélyes mértékű környezeti zajjal.

¹⁶ A Rendezvény kr. 3. § (1) bekezdése szerint zenés, táncos rendezvény csak rendezvénytartási engedély (a továbbiakban: engedély) birtokában tartható. A 2. § 2. szerint zenés, táncos rendezvény: rendszeresen vagy meghatározott alkalomból, illetve időpontban tartott, nyilvános, nem zártkörű, válogatott lemezbemutató vagy élő előadás útján nyújtott zeneszolgáltatást főszolgáltatásként nyújtó rendezvény, amelyen a részvételhez nem kell megváltott ülőhelyre rendelkezni. Ám az 1. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendelet hatálya azokra az alkalmi vagy rendszeres zenés, táncos rendezvényekre terjed ki, amelyeket

a) az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletben meghatározott tömegtartózkodásra szolgáló építményben, építményen, tömegtartózkodásra szolgáló helyiséget

Azonban válasza és az ahhoz csatolt iratok szerint a Jegyző – a megkeresésünkre 2023. november 7-ei keltezéssel írt levelében – mindössze annak alapján állapította meg hatáskörének hiányát, hogy hatósági nyilvántartását áttekintette, és egy alkalommal nyilatkozattételre szólította fel az ingatlan tulajdonosát. Nem tett említést arról, hogy tartottak-e helyszíni ellenőrzést, vagy a rendőrség, adóhatóság bevonása megtörtént volna, miközben a Panaszos – beadványa szerint – több alkalommal fordult a rendőrséghez.

Fontosnak tartjuk azt is megemlíteni, hogy *a Jegyző 2022 áprilisa óta – a számunkra rendelkezésre álló információk alapján – sem hatáskörének hiányáról, sem más érdemi megállapításáról nem tájékoztatta írásban a Panaszost*, a szóban elhangzottak tartalmáról pedig nincs információnk. 2023. november 6-án a Panaszosnak címzett levelében pedig úgy fogalmazott a Jegyző, hogy vizsgálata még folyamatban van. A Pkbt. (és a jelenleg hatályos Panasztv.) a hatóságoknak a panaszok megalapozottságának kivizsgálására általános eljárási határidőként harminc napot határozott meg, ezzel szemben a Panaszos mintegy másfél éve tett bejelentést és azért fordult h hivatalunkhoz, mert nem érzékelte, hogy előrelépés történt volna.

Panaszos beadványából kitűnően az összejövetelek külső szemlélő számára olyannak tűnnek, mintha az érintett épületben egy szórakozóhelyet üzemeltetnének. Fontos információ lenne például, hogy belépőjegyet kell-e váltani az azokon való részvételhez, illetve történik-e szeszes ital árusítás. A jövedéki termékek árusítása azért is érdemel külön említést, mert a Ker. kr. szerint¹⁷ nem forgalmazható üzleten kívüli (házaló) kereskedelem útján jövedéki termék¹⁸.

Az ingatlan bérbeadása esetén is felmerülhet annak üzletszerűsége, esetleges adójogi vonatkozása. Mindezek vizsgálata nem feltétlenül a Jegyző feladatkörébe tartozik, de véleményünk szerint az eddig feltárt körülmények még nem kellően bizonyították azt, hogy közigazgatási jogkörben nem lehet orvosolni, vagy szankcionálni a Panaszos által sérelmezetteket.

Fentiek alapján megállapítottuk, hogy a Jegyző nem teljes mértékben tett eleget tényállás tisztázási kötelezettségének, illetve nem adott észszerű időben, kellően részletes tájékoztatást a Panaszos számára. Mulasztása következtében a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelményével, a tisztességes eljáráshoz való joggal, a petíciós joggal, valamint az egészséges környezethez és testi és lelki egészséghez való joggal kapcsolatos visszásság veszélye merült fel.

tartalmazó építményben, építményen, vagy tömegtartózkodásra szolgáló helyiségben (a továbbiakban együtt: építmény) tartanak;

b) az a) pontban foglaltak kivételével a szabadban tartanak és a rendezvény időtartama alatt várhatóan lesz olyan időpont, amelyen a résztvevők létszáma az 1000 főt meghaladja (a továbbiakban: szabadtéri rendezvény). Továbbá az 1. § (2) d) pontja alapján a rendeletet nem kell alkalmazni a családi eseményekkel kapcsolatos rendezvényekre.

¹⁷ Ker.kr. 18. § (1) bekezdés h) pont

¹⁸ A jövedéki adóról szóló 2016. évi LXVIII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) 3. § 29. pontja szerint jövedéki termék: az energiatermék, a sör, a csendes és habzóbor, az egyéb csendes és habzó erjesztett ital, a köztes alkoholtermék, az alkoholtermék és a dohánygyártmány.

4. Intézkedéseink

A jelentésben feltárt alapvető jogokkal összefüggő visszasságok orvoslása érdekében, az Ajbt. 32. § (1) bekezdése alapján felkérjük Újfehértó Város Jegyzőjét, hogy

- vizsgálja meg, milyen körülmények között zajlanak a beadvánnyal érintett összejövetelek, különös tekintettel azok gyakoriságára, az azokon való részvétel feltételeire, az ott nyújtott szolgáltatásokra, figyelemmel arra, hogy azok vajon minősíthetőek-e vendéglátásnak és megállapításairól tájékoztassa a Panaszost;
- felkérjük továbbá, hogy a jelentésünkben feltárt alapvető jogokat érintő visszasságok jövőbeni bekövetkezése lehetőségének megelőzése érdekében nagyobb körültekintéssel járjon el.

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos

Dr. Bándi Gyula